

i de ganske sjældne Tilfælde, hvor noget saadant kan komme til at ligge for, og paa nogle enkelte andre processuelle Bevillinger. Jeg frygter for, at det vil vise sig i Tidens Løb, at Befolkningen vil finde sig meget lidet tjent med, at den sikkert snævre Adgang, som Domstolene ville give til i slige Tilfælde at faa Sager frem, bliver den til Del i Modsætning til den nogenlunde vide, men sikkert ikke alt for vide Adgang, som Administrationen nu indrømmer Folk til virkelig at faa deres Sager prøvede baade ved anden og højeste Instans. Jeg tror, at disse Ændringsforslag, der jo for øvrigt ere i Overensstemmelse med Kommissionens Forslag, gaa meget for vidt i at give Domstolene Eneraadighed over, hvilke Sager der skulle procederes. Jeg vil ikke gøre nogen Henstilling til det høje Ting, thi da det er Udvalgets Forslag, er jeg sikker paa, at de blive vedtagne, jeg vil ikke en Gang driste mig til at begære foretaget nogen Afstemning, thi det anser jeg for ganske unyttigt, men jeg vil dog henlede Opmærksomheden paa dette Punkt ligesom paa de andre Punkter, jeg har nævnt, til nærmere Forhandling paa et senere Stadium af Lovforslagets Gang.

Ordføreren (Nellemann): Den ærede Ministers Bemærkninger om enkelte af de Forslag, som ere stillede af hele Udvalget, ville selvfølgelig blive gjorte til Genstand for nærmere Overvejelse paa Sagens senere Trin. Jeg skal med Hensyn til dem blot gøre et Par Bemærkninger. — Med Hensyn til Ændringsforslaget under Nr. 104 mener jeg, at det er ret vigtigt, at det bliver vedtaget. Jeg tror, at Retterne ikke ville føle sig fristede til at udskyde Vidner, som virkelig have nogen Betydning i Sagen. Jeg frygter for, at den mundtlige Procedure vil lide for meget ved denne Afhøring af Vidner og den deraf følgende Protokollation, og dermed hænger det sammen, at jeg har ment, at der maatte være en Adgang til at holde de Vidner uden for Sagen, som kun skulde forklare om Bipunkter eller om Ting, der efter Rettens Skøn ikke havde nogen særdeles stor Betydning for Sagen. Retten kan jo allerede efter Lovforslaget anordne det, naar det er Afstandsvanskeligheder o. desl., som ere til Stede, men det forekommer mig, at det samme bør være Tilfældet, selv om disse Afstandsvanskeligheder ikke ere til Stede. Navnlig her i København vil det jo i Reglen hverken være Afstanden eller Bekostningen, som er til Hinder for at føre Vidnet, og naar man ikke havde

en saadan Udvej, vilde det altsaa have til Følge, at den dømmende Ret nødes til at lade alle Vidner om Biting og Spørgsmaal af mindre Betydning møde for den og derved foranledige en meget betydelig Forsinkelse af Proceduren og en meget betydelig Ødelæggelse af dens Liv og Raskhed, — og det er jo det, som den mundtlige Procedure lever af, om jeg maa udtrykke mig saa. Derfor mener jeg, at man paa ethvert Punkt bør søge at værne om det, og søge at træffe de Forsigtighedsregler, man kan, for at forhindre, at den mundtlige Procedure skal blive saaledes reduceret.

Med Hensyn til Ændringsforslagene under Nr. 108 og 109 indrømmer jeg den ærede Minister, at der i dem er noget, som vistnok trænger til nærmere Revision. Det er noget, vi senere skulle komme tilbage til. Jeg har jo allerede i mine tidligere Bemærkninger tilladt mig at antyde, at det mulig kunde være rigtigt, at det ene af disse Spørgsmaal, om Afhøring af Vidner, blev sat hen i Kapitlet om Underretsproceduren. Jeg tror, at den mindre heldige Affattelse kommer af, at man har villet samle under eet de to Tilfælde, at Vidnet afhøres i Hjemmet, og at det afhøres under Underretsproceduren, men det er der jo ikke nogen Grund til, det er maaske bedre at holde de to Ting ude fra hinanden.

Hvad angaar Spørgsmaalet om Eds-aflæggelsen, mener jeg fremdeles, at Eds-aflæggelse forud for Forklaringen er det, der er den mundtlige Procedure mest tjenligt. For saa vidt man saa stærkt urgerer den gældende Ret, vil jeg dertil bemærke, at i den gældende Ret er jo Forholdet helt anderledes. Under den nuværende skriftlige Procedure og navnlig under den nuværende Form for Vidneafhøring, hvor denne jo foregaar efter skriftlige Kvæstioner o. s. v., er det temmelig ligegyldigt, hvornaar Eden aflægges, der kan det ikke genere, at Vidneeden først aflægges bagefter, thi saa er jo alting fastslaaet skriftligt og kan ikke blive anderledes. Men anderledes er det, som jeg før nævnte, ved en friere Afhøring af Vidnerne under en mundtlig Procedure, hvor der ikke afhøres over bestemte i Forvejen opgivne Spørgsmaal, men hvor ethvert Spørgsmaal kan bringes frem under Forhandlingen. Der mener jeg, at den Omstændighed, at Eden skal aflægges bagefter, vil let kunne medføre en Vidtløftiggørelse af Forhandlingerne, som kan blive meget skadelig for den mundtlige Procedures Frihed. — Hvad